

Research Article

Information literacy, knowledge sharing and entrepreneurial capabilities of Qom University students¹

Susan Bahrami

Assistant Professor, Literature & Human Sciences Faculty, University of Qom, Qom, Iran
(**Corresponding Author**). Bahrami837@gmail.com

Reza Jafari Harandi

Associate Professor, Literature & Human Sciences Faculty, University of Qom, Qom, Iran.
rjafarih@gmail.com

Abstract

Aim: The aim of this paper is to determine the multiple relationship between Information literacy, Knowledge sharing, and Entrepreneurial Potential of Qom University students.

Methodology: The research method is a descriptive and multivariate correlation. The statistical population includes all undergraduate and doctoral students (3476 people) of Qom University in the academic year of 2019-2020 and the sampling method is stratified-random. The sample size was 346 people according to Cochran's formula. Data were collected through questionnaires of information literacy of Solomon, Wilson & Taylor (2007), Knowledge Sharing of Van den Hooff & de Ridder, and Entrepreneurial Potential of Mirza Safi, Rajaipour & Jamshidian (2011). The validity of these questionnaires was confirmed using content validity and their reliability was calculated by calculating Cronbach's alpha coefficient.

Results: There is a significant and multiple relationship between information literacy (Definition of information needs, information location, information evaluation, information organization, information exchange) and knowledge sharing (Knowledge donation and knowledge gathering) with students' entrepreneurial abilities.

Conclusion: Students with information literacy have the ability to understand and develop new ideas and play an effective role in knowledge production, transfer and exploitation and will play an effective role in developing entrepreneurial skills and activities for the development goals of society and the country.

Keywords: Information literacy, Knowledge sharing, Entrepreneurial Potential, Students, Qom University.

---

1. **The present study is taken from:** Bahrami, S. & Jafari Harandi, R. (2019). **Investigating the Relationship between Information Literacy, Knowledge Sharing and Entrepreneurial Potential of Qom University Students.** Intra-university research project (Project number: 287). Qom University, Qom, Iran.

سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم^۱

سوسن بهرامی

استادیار، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول). Bahrami837@gmail.com

رضا جعفری هرندی

دانشیار، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه قم، قم، ایران. rjafarir@gmail.com

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه چندگانه بین سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم است.

روش‌شناسی: روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی چندمتغیری است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری (۳۴۷۶ نفر) دانشگاه قم در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ و روش نمونه‌گیری طبقه‌ای - تصادفی می‌باشد. حجم نمونه براساس فرمول کوکران تعداد ۳۴۶ نفر تعیین شد. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌های سواد اطلاعاتی سولمون، ویلیامسون و تایلر (۲۰۰۷)، تسهیم دانش واندن‌هوف و دی‌ریدر (۲۰۰۴) و قابلیت‌های کارآفرینی میرزاصفی، رجایی‌پور و جمشیدیان (۱۳۹۰) گردآوری گردید. روایی این پرسشنامه‌ها با استفاده از روایی محتوایی و پایایی آنها با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ تأیید شد.

یافته‌ها: بین سواد اطلاعاتی (تعریف نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، سازمان‌دهی اطلاعات، تبادل اطلاعات) و تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) با قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان رابطه چندگانه و معناداری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: دانشجویان برخوردار از سواد اطلاعاتی دارای قوه درک و قابلیت پرورش ایده‌های جدید بوده و نقش موثری در تولید دانش، انتقال و بهره‌برداری از آن را داشته و نقش موثری در توسعه قابلیت‌ها و فعالیت‌های کارآفرینی جهت اهداف توسعه جامعه و کشور خواهند داشت.

کلیدواژه‌ها: سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش، کارآفرینی، دانشجویان، دانشگاه قم.

۱. پژوهش حاضر برگرفته از: بهرامی، س.؛ جعفری هرندی، ر. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های

کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم. طرح پژوهشی درون دانشگاهی (شماره طرح: ۲۸۷)، ارائه شده در دانشگاه قم، است.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۴/۲۱ ؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۶/۱۰

۱. مقدمه

جامعه فراصنعتی امروز، جامعه‌ای اطلاعاتی است که در آن به تدریج فناوری‌های نیروافزا جای خود را به فناوری‌های دانش افزا می‌دهند و در محیط پویا و پیچیده امروزی برای سازمان‌ها ضروری است که به طور مداوم دانش جدید را به شکلی ایجاد، اعتباربخشی و کاربردی در محصولات و خدمات خود به کار گیرند. اهمیت مقوله دانش در دهه‌های اخیر رشد روزافزونی داشته است که این امر ناشی از تمرکز بر دانش به عنوان یکی از منابع استراتژیک سازمان می‌باشد. امروزه سازمان‌ها یکی از راه‌های تمایز خود از سازمان‌های دیگر را در افزایش میزان دانش بنیانی سازمان خود جست‌وجو می‌کنند تا بتوانند از طریق آن به سطوح بالاتری از کارایی و نوآوری دست یابند. بنابراین، شناخت و آشنایی با مفهوم دانش در چارچوب سازمان‌ها بیش از اندازه لازم و ضروری به نظر می‌رسد (نقی‌زاده، جلال‌زاده مقدم شهری و نقی‌زاده، ۱۳۸۸، ص ۸). دانشگاه نهاد حیاتی در فرایند توسعه هر ملتی است، نهادی که می‌تواند توسعه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی را تسهیل نماید. رسالت دانشگاه‌ها تربیت دانش‌آموختگانی است که بتوانند با دانش خود، گامی در جهت توسعه کشور بردارند. امروزه دولت و موسسات آموزش عالی، رویکرد خود را نسبت به مسئله اشتغال تحصیل‌کردگان تغییر داده و دریافته‌اند که حل این معضل با ایجاد مستقیم شغل توسط دولت امکان‌پذیر نیست، بلکه مستلزم تغییر در رویکردهای آموزشی موسسات آموزش عالی است. آموزش باید به گونه‌ای باشد که دانش‌آموختگان پس از فراغت از تحصیل، نه به دنبال کاریابی، قادر به کارآفرینی باشند. رسالت دانشگاه‌ها تربیت دانش‌آموختگانی است که بتوانند با دانش خود، گامی در جهت توسعه کشور بردارند (میرزاصفی، رجایی‌پور و جمشیدیان، ۱۳۹۰، ص ۲۴۲).

ما در حال ورود به جامعه دانشی هستیم که در آن منابع اصلی اقتصاد، دیگر سرمایه یا منابع طبیعی و یا کار نیست، بلکه دانش است و دانش خواهد بود و انسان‌های دانشی نقش اصلی را ایفا می‌کنند. مدیریت دانش موجب توفیق اقتصاد آینده می‌شود، به این معنی که دوره اقتصادی جدید، اقتصاد دانش محور است.

رشد سریع فن‌آوری‌های اطلاعاتی سبب تغییر و تحولات زیادی در نحوه شناسایی، بازیابی و استفاده موثر از اطلاعات شده است. سابق بر این سواد به معنی توانایی خواندن و نوشتن بود

(سیستون^۱، ۱۹۹۶، ص ۲۶). در دهه گذشته ظهور حوزه‌های جدید علم و تخصصی شدن هرچه بیشتر علوم، تعاریف تازه‌ای از سواد را ارائه کرد. سواد علمی، سواد رسانه‌ای، سواد فرهنگی، سواد ریاضی و... تعاریف جدیدی از سواد هستند که همگی زیر سایه سواد اطلاعاتی تعریف می‌شوند. سواد اطلاعاتی فرایندی مقطعی و گذرا نیست، بلکه نیازمند آموزش مستمر و مادام‌العمر بوده و برای محقق شدن این مهم نیازمند برنامه‌ریزی است. در واقع سواد اطلاعاتی عنصر اصلی و موثر در یادگیری مادام‌العمر می‌باشد. از طرفی تحقق یادگیرندگان مادام‌العمر، رسالت و مأموریت محوری نظام‌های آموزش عالی است. موسسات آموزش عالی و دانشگاه‌ها با اطمینان از اینکه افراد، توانمندی‌های فکری لازم برای استدلال و تفکر انتقادی را کسب کرده‌اند و با کمک به آنان در ساختن چارچوبی برای اینکه چگونه یاد گرفتن را یاد بگیرند، مبانی رشد مستمر در حیات شغلی و نیز ایفای نقش به مثابه شهروندان و اعضای آگاه جامعه را در اختیار آنان می‌گذارد (قاسمی، ۱۳۸۵، ص ۲۶). بدیهی است دسترسی به اطلاعات مورد نیاز از میان انبوه اطلاعات موجود، خود مهارت‌های خاصی می‌طلبد که از آنها به سواد اطلاعاتی تعبیر شده است. کسانی که فاقد این توانایی‌ها باشند، برای یافتن اطلاعات مورد نیاز خود سردرگم هستند. سواد اطلاعاتی مهارت‌های تفکر انتقادی که پایه و اساس یادگیری مادام‌العمر و جهت بخشی شخصی برای آموزش مستقل است را شکل و توسعه می‌بخشد و افراد با سواد اطلاعاتی، قوه درک و قابلیت پرورش ایده‌های جدید را دارند و اطمینان برای انجام این کار خواهند داشت. افراد با سواد اطلاعاتی باید توانایی و تمایل بکار بردن تئوری‌ها و تکنولوژی‌های رایج آموزشی برای دریافت کلیه نیازهای پویا را داشته باشند. از این رو، وجود اطلاعات به تنهایی موجب داشتن شهروندانی مطلع و آگاه نمی‌شود، مگر اینکه آنها توانایی لازم برای استفاده مؤثر از اطلاعات را کسب کرده باشند (زمانی، ۱۳۸۲، ص ۳۲).

موسسات آموزش عالی و دانشگاه‌ها از جمله سازمان‌هایی هستند که پیوند اجتناب‌ناپذیر با علم و دانش، ایجاد و اشاعه آن دارند و به عنوان متولی تولید و تسهیم دانش نقشی کلیدی در زمینه اشاعه فرهنگ و ساختار تسهیم دانش در بخش‌های دولتی و خصوصی را به عهده دارند. بهبود کیفی و کمی تسهیم دانش در این نهادها و گسترش این فرهنگ میان اساتید، دانشجویان و کارکنان دانشگاه منجر به بهبود عملکرد تسهیم دانش در سطوح دیگر و بخش‌های جامعه نیز خواهد شد.

در حقیقت، دانشگاه‌ها بازتاب پیشرفت دانش محور کشور و توانمندی آن در مدیریت سرمایه‌های انسانی و رشد و تعالی آنها هستند (سهرابی، رئیسی وانانی و شفیعا، ۱۳۸۹، ص ۷).

تسهیم دانش فرآیندی مهم محسوب می‌شود، زیرا از طریق آن ایده‌ها و فرصت‌های جدیدی از طریق اجتماعی کردن و تبدیل افراد به کارکنان دانشی به وجود می‌آید (گران^۱، ۱۹۹۶، ص ۳۵).

فرهنگ تسهیم دانش براساس اعتماد ایجاد می‌شود. فرهنگ تسهیم دانش، فرهنگی است که در آن تسهیم دانش هنجار است، نه استثناء و افراد به خاطر کار کردن با یکدیگر، همکاری و تسهیم دانش، پاداش دریافت می‌کنند (قلیچ لی، ۱۳۸۸، ص ۳۶). جکابسون^۲ (۲۰۰۶) تسهیم دانش را تبادل دانش بین افراد، یعنی کسانی که دانش را انتقال می‌دهند و کسانی که آن را جذب می‌کنند، می‌داند، او همچنین معتقد است که تسهیم دانش بر سرمایه انسانی و تعامل بین افراد تمرکز می‌کند.

واندن هوف و دی ریدر^۳ (۲۰۰۴) فرآیند تسهیم دانش را به دو مؤلفه اساسی تقسیم کرده‌اند که عبارتند از:

۱) اهدای دانش: انتقال سرمایه فکری یک شخص توسط خودش به شخص دیگر،

۲) گردآوری دانش: افراد به صورت فعال، به همکاران خود مراجعه کرده تا آنچه که آنان می‌دانند را یاد بگیرند.

با توجه به بحث توسعه دانایی محور که هم اکنون در همه کشورها مطرح است، رسالت دانشگاه‌ها تربیت دانش‌آموختگانی است که بتوانند با دانش خود، گامی در جهت توسعه کشور بردارند، کارآفرینی مهمترین عامل توسعه اقتصادی و موتور محرکه آن است.

دانشگاه کارآفرین مکانی است که مشاغل جدید در آن خلق می‌شوند. این مراکز از افراد کارآفرین حمایت می‌کنند. این حمایت شامل حمایت‌های آموزشی، مالی و بازاریابی است. در نتیجه کارآفرینان امکان دسترسی به کتابخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها و... را پیدا خواهند کرد. در چنین دانشگاه‌هایی برای سرمایه‌گذاران امکاناتی فراهم می‌شود تا مراکز جدید کسب و کار را فراهم آورند. انتظارات جدید در دانشگاه‌ها ایجاب می‌کند که دانشگاه‌ها در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور نقش محوری ایفا کنند. تحقق این خواسته از طریق تحول در دانشگاه سنتی است

1. Grant

2. Jacobson

3. Van den Hooff & de Ridder

(شومپتر^۱، ۱۹۳۴). کارآفرینی را به عنوان یکی از ابزارهای توسعه محسوب می‌کنند. چراکه وجود انسان‌های کارآفرین موجب ایجاد بستر موفقیت‌ها می‌شود. همچنین با توجه به افزایش سریع رقبای جدید و ایجاد حس بی‌اعتمادی نسبت به شیوه‌های مدیریت سنتی در سازمان‌ها، ضرورت کارآفرینی احساس می‌شود. وظیفه سازمان‌های پویا در این زمینه، کشف و پرورش افراد خلاق و کارآفرین است.

مک کللند^۲ (۱۹۶۱) ویژگی‌های افراد کارآفرین را دارنده انگیزه پیشرفت، ریسک‌پذیری، کنترل درونی، خلاقیت و استقلال‌طلبی می‌داند. براساس تحقیقات انجام شده، پرورش ویژگی‌های ذکر شده در افراد باعث تقویت قابلیت‌های کارآفرینی آنان می‌شود.

کارآفرینی به مفهوم بهره‌گیری از فرصت‌ها، با تلاش و پشتکار بسیار و همراه با پذیرش مخاطره‌های مالی، روانی و اجتماعی است (هیسریچ و پیترز^۳، ۲۰۰۲، ص ۵۳). نکته حائز اهمیت آن است که بهره‌گیری از فرصت‌ها در درجه اول مستلزم شناخت فرصت‌ها و همچنین ویژگی‌ها و مهارت‌های مورد نیاز برای استفاده از این فرصت‌ها است و این شناخت و آگاهی، مستلزم کسب اطلاعات می‌باشد. سواد اطلاعاتی در جوامع امروزی مهم و از شاخص‌های اساسی توجه به مدیریت دانش و به ویژه دانش آشکار است (حسینی و پوراسدی، ۱۳۹۰، ص ۸۰). سواد اطلاعاتی به عنوان ابزار دستیابی به دانش و اطلاعات، در شناخت فرصت‌ها و بهره‌گیری از آنها، به کارآفرینان کمک شایانی می‌کند و این نقطه اشتراک سواد اطلاعاتی و کارآفرینی است. رشد سریع فن‌آوری‌های اطلاعاتی سبب تغییر و تحول‌های زیادی در نحوه شناسایی، بازیابی و استفاده موثر از اطلاعات شده و حل مساله اطلاعاتی نیازمند دسترسی به آخرین یافته‌های علمی است. بنابراین، دانش به عنوان یک منبع استراتژیک در دانشگاه‌ها محسوب می‌شود و تبادل متقابل دانش و تجربیات دانشجویان می‌تواند در خلق ایده و فعالیت‌های کارآفرینی در دانشجویان برای کمک به دستیابی آینده بهتر و مناسب فراهم شود. دانشجویان دانشگاه‌ها سرمایه‌های فکری شناخته می‌شوند و اگر اعضای این جامعه مجهز به مهارت‌های سواد اطلاعاتی باشند، بیشتر می‌توانند در تولید علم کارآمدتر باشند. از این‌رو بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی

-
1. Schumpeter
  2. McClelland
  3. Hisrich & Peters

دانشجویان دانشگاه به عنوان ارکان اصلی پژوهش از اهمیت خاصی برخوردار است. در این راستا، پژوهش حاضر درصدد بررسی رابطه چندگانه بین سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم می‌باشد.

۲. پیشینه تحقیق

هزارجریبی (۱۳۸۲)، در پژوهشی نشان داد بین کارآفرینی و دوره‌های آموزش مهارت‌های فردی، انگیزه پیشرفت، ریسک‌پذیری، نیاز به موفقیت و خلاقیت رابطه معنی‌داری وجود دارد. نوارصدیق (۱۳۸۶)، در بررسی رابطه فرآیند تبادل دانش و تجربه با توسعه سرمایه اجتماعی میان دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه شهید بهشتی نشان داد که تبادل دانش و تجربه و سرمایه اجتماعی در بین دانشجویان از وضعیت خوبی برخوردار نیست. همچنین بین فرآیند «تبادل دانش و تجربه» و گسترش سرمایه اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. قنادیان (۱۳۸۷)، در بررسی میزان موفقیت دانشگاه‌های دولتی شهر اصفهان، نشان داد بین نمره‌های کسب شده توسط دانشجویان سال اولی و سال آخری در خصوص مؤلفه‌های کارآفرینی (ریسک‌پذیری، استقلال‌طلبی، خلاقیت، انگیزه پیشرفت و کنترل درونی) تفاوت معناداری وجود نداشته و در نتیجه، دانشگاه‌های دولتی اصفهان در تحقق رسالت کارآفرینی موفق نبودند و در ضمن، بین قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان براساس جنسیت و میانگین نمره‌ها و رشته آنان، تفاوت وجود نداشته است.

حسینی و پوراسدی (۱۳۹۰)، در بررسی تسهیم دانش، سواد اطلاعاتی و وضعیت مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم نظامی نشان دادند که فشرده بودن کلاس‌های آموزشی (۸۴ درصد)، تمرینات نظامی (۹۲ درصد)، سخت‌گیری فرماندهان و مسئولان (۶۱ درصد)، عوامل مهم کاهش مطالعه دانشجویان است. برنامه‌ریزی دقیق‌تر در کلاس‌های آموزشی و تمرینات نظامی برای داشتن ساعت فراغت بیشتر دانشجویان در اولویت کارها برای افزایش مطالعه دانشجویان می‌باشد.

میرزاصفی و همکاران (۱۳۹۰) نیز نشان دادند سواد رسانه‌ای بر سواد اطلاعاتی دانشجویان اثر مستقیم، مثبت و معنی‌داری داشته و همچنین سواد اطلاعاتی بر تمامی قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان اثر مستقیم مثبت و معنی‌داری داشته است.

مرزوقی، محمدی و کشاورزی (۱۳۹۳)، در بررسی رابطه بین کیفیت محیط دانشگاه، تسهیم دانش و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز نشان دادند که مؤلفه‌های کیفیت

محیط دانشگاه و تسهیم دانش اثر معناداری بر عملکرد تحصیلی دانشجویان داشته است. صالحی و مرادی پردنجانی (۱۳۹۴)، در بررسی نقش آموزش‌های دانشگاهی در توسعه قابلیت‌ها و فعالیت‌های کارآفرینی دانشجویان نشان دادند که میانگین قابلیت‌های پیشرفت‌طلبی، خلاقیت و کنترل درونی نسبت به قابلیت‌های ریسک‌پذیری و استقلال‌طلبی آنان بیشتر است، میانگین فعالیت‌های انجام طرح‌های ابتکاری و گذراندن درس کارآفرینی نسبت به فعالیت‌های نگارش مقاله و تحقیق، عضویت در انجمن کارآفرینی و شرکت در کارگاه‌های آموزشی بیشتر است، از دیدگاه دانشجویان آموزش‌های دانشگاهی در توسعه کلیه قابلیت‌های کارآفرینی آنان نقش داشته است، همچنین از دیدگاه آنان آموزش‌های دانشگاهی در توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه دانشجویان در زمینه‌های نگارش مقاله و تحقیق، فراهم ساختن زمینه عضویت دانشجویان در انجمن کارآفرینی دانشگاه، فراهم ساختن زمینه شرکت دانشجویان در کارگاه‌های آموزشی کارآفرینی، به لحاظ آماری نقشی معنادار داشته است، اما در زمینه تشویق به انجام طرح‌های ابتکاری و ارائه درس کارآفرینی نقش معناداری به لحاظ آماری وجود ندارد.

وهابی و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی با هدف تعیین سطح سواد اطلاعاتی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان و دانشگاه کردستان نشان دادند که با توجه به سطح پایین سواد اطلاعاتی دانشجویان و با توجه به اهمیت مهارت‌های اطلاعاتی در پیشرفت علمی و افزایش کارایی افراد در شغل خود، آموزش مهارت‌هایی مثل برگزاری کارگاه‌های روش تحقیق و کار با رایانه برای افزایش سواد اطلاعاتی دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد.

صدقی، عبدی و پناهی (۱۳۹۷)، در بررسی سطح سواد اطلاعاتی در بین دانشجویان رشته‌های توانبخشی نشان دادند که وضعیت سطح سواد اطلاعاتی جامعه پژوهش در سطح متوسط قرار دارد.

پوستیگو^۱ (۲۰۰۲)، با بررسی و ارزیابی وضعیت موجود آموزش کارآفرینی دانشجویان در کشور آرژانتین نشان داد که از نظر دانشجویان، مهم‌ترین دوره‌ها برای آموزش کارآفرینی، دوره‌های آموزش خلاقیت و نوآوری است.

فرانک و لوتجه^۱ (۲۰۰۴)، در پژوهشی پیرامون ارتباط عوامل محیطی با قابلیت‌های کارآفرینی نشان دادند که علاوه بر عوامل محیطی کلان مانند بازار و سیاست‌هایی که از طرف دولت اجرا می‌شود، عوامل محیطی خرد مانند دانشگاه نیز از جمله عوامل مؤثر در ایجاد قابلیت‌های کارآفرینی به شمار می‌روند.

ادوارز و مایر^۲ (۲۰۰۵)، نیز نشان دادند که کارآفرین شدن قابل آموزش است و در دانشگاه افراد از طریق آموزش و دستیابی به یادگیری می‌توانند کارآفرین شوند.

گارول و آستان^۳ (۲۰۰۶)، در پژوهشی با هدف گسترش مولفه کارآفرینی دانشجویان ترکیه نشان دادند که چهار مولفه نیاز به پیشرفت، کانون کنترل، ریسک‌پذیری، نوآوری از نظر دانشجویان بالاتر از سطح متوسط و دو مولفه تحمل ابهام و اطمینان به خود از نظر آنان کمتر از سطح متوسط بوده است.

نذری، نور و داود^۴ (۲۰۱۱) در بررسی رابطه بین قابلیت جذب دانشجویان و انگیزه آنان با انتقال دانش در دانشگاه‌های مالزی نشان دادند که بین قابلیت جذب دانشجویان و انگیزه آنان با انتقال دانش ارتباط معناداری وجود دارد.

باروتینا و کنسینگتون^۵ (۲۰۱۶) نیز نشان دادند که برگزاری کارگاه توانمندسازی دانشجویان برای شناسایی پایگاه‌های مرتبط با رشته، کلمات کلیدی و اصطلاحات جستجو، توانایی آنها برای ارزیابی اطلاعات را بهبود می‌بخشد و اعتماد بنفس دانشجویان به میزان قابل توجهی در نتیجه شرکت در کارگاه افزایش یافته است.

۳. فرضیه پژوهش

۳-۱. فرضیه اصلی

بین سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم، رابطه

-
1. Franke & Lüthje
  2. Edwards & Muir
  3. Gurol & Astan
  4. Nazri, Nor & Daud
  5. Baroutiana & Kensington-Millerb

معناداری وجود دارد.

۳-۲. فرضیه‌های فرعی

- ۱) بین سواد اطلاعاتی و اهدای دانش دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۲) بین سواد اطلاعاتی و گردآوری دانش دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۳) بین سواد اطلاعاتی و توفیق طلبی دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۴) بین سواد اطلاعاتی و استقلال طلبی دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۵) بین سواد اطلاعاتی و گرایش به خلاقیت دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۶) بین سواد اطلاعاتی و ریسک‌پذیری دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۷) بین سواد اطلاعاتی و کنترل درونی دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۸) بین سواد اطلاعاتی و تحمل ابهام دانشجویان دانشگاه رابطه معناداری وجود دارد.
- ۹) بین سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه رابطه چندگانه معناداری وجود دارد.

۴. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر ماهیت، کاربردی و از نظر روش گردآوری داده‌ها، توصیفی از نوع همبستگی چند متغیره بوده که به روش پیمایشی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشکده‌های دانشگاه قم در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۷ بود که تعداد آنها ۳۴۷۶ نفر (۱۸۱۴ نفر دختر و ۱۶۶۲ نفر پسر) است. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم آماری بود. برای برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد و تعداد ۳۴۶ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند.

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right)} \quad n = \frac{\frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)^2}}{1 + \frac{1}{3476} \left(\frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)^2} - 1 \right)} = 346$$

۴-۱. ابزار اندازه‌گیری متغیرها

در این مطالعه برای سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه بسته‌پاسخ سواد اطلاعاتی سولمون،

ویلیامسون و تایلر^۱ (۲۰۰۷) در ۳۰ آیتم طراحی شده و نمره سواد اطلاعاتی جمع پنج مؤلفه (تعریف نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، سازماندهی اطلاعات، تبادل اطلاعات) است. پرسشنامه تسهیم دانش، واندن هوف و دی ریدر (۲۰۰۴) در قالب ۱۰ سؤال بسته‌پاسخ بوده و نمره تسهیم دانش جمع نمرات دو مؤلفه (اهدای دانش و گردآوری دانش) است. پرسشنامه قابلیت‌های کارآفرینی میرزاصفی و همکاران (۱۳۹۰) نیز در قالب ۳۱ سؤال بسته‌پاسخ که نمره قابلیت‌های کارآفرینی جمع شش مؤلفه (توفیق‌طلبی، استقلال‌طلبی، گرایش به خلاقیت، ریسک‌پذیری، کنترل درونی، تحمل ابهام) است. طیف پاسخ‌دهی سه پرسشنامه به صورت مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت است. جهت سنجش روایی پرسشنامه‌ها از روایی محتوایی و صوری استفاده و مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه‌ها با روش ضریب آلفای کرونباخ برای سه پرسشنامه به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۹۱ و ۰/۸۰ محاسبه شد.

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS(23) و در دو سطح آمار توصیفی (درصد، میانگین، انحراف معیار و ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون) و استنباطی (آزمون t، تحلیل واریانس و رگرسیون چندگانه) استفاده شد.

۵. یافته‌های پژوهش

یافته‌ها نشان داد که ۵۲ درصد دانشجویان، زن و ۴۸ درصد مرد بودند. ۵۹ درصد دانشجویان بین ۲۶ تا ۳۰ ساله و ۴۵/۲ درصد آنان علوم پایه و ۱۶/۴ درصد پاسخگویان فنی و مهندسی بوده و ۴۹/۵ درصد مجرد و ۵۰/۵ درصد متأهل بودند. از طرف دیگر، میانگین نمرات مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی (تعریف نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، سازماندهی اطلاعات، تبادل اطلاعات) در بین دانشجویان ۳/۳۳۴ بوده و از حد متوسط بالاتر است. میانگین نمرات مؤلفه‌های تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) در بین دانشجویان ۳/۰۶۲ بوده و در حد متوسط می‌باشد. میانگین نمرات قابلیت‌های کارآفرینی (توفیق‌طلبی، استقلال‌طلبی، گرایش به خلاقیت، ریسک‌پذیری، کنترل درونی، تحمل ابهام) در بین دانشجویان ۲/۰۳۷ بوده و از حد متوسط پایین‌تر می‌باشد و بیانگر آن است که قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان از حد متوسط پایین‌تر می‌باشد.

در جدول ۱ فرضیات ۱ تا ۸ تحقیق با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون آمده است.

جدول ۱- نتایج آزمون وجود رابطه معنی دار بین سواد اطلاعاتی و مولفه‌های تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی

نتیجه آزمون	ضریب همبستگی	سطح معناداری	روابط موجود بین متغیرها
تایید فرضیه ۱	۰/۱۴۶	۰/۰۰۵	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و اهدای دانش دانشجویان
تایید فرضیه ۲	۰/۱۶۲	۰/۰۰۰	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و گردآوری دانش دانشجویان
تایید فرضیه ۳	۰/۱۷۱	۰/۰۰۰	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و توفیق طلبی دانشجویان
تایید فرضیه ۴	۰/۱۱۳	۰/۰۰۴	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و استقلال طلبی دانشجویان
تایید فرضیه ۵	۰/۱۲۶	۰/۰۰۳	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و گرایش به خلاقیت دانشجویان
تایید فرضیه ۶	۰/۱۳۸	۰/۰۰۰	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و ریسک‌پذیری دانشجویان
تایید فرضیه ۷	۰/۲۲۵	۰/۰۰۰	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و کنترل درونی دانشجویان
تایید فرضیه ۸	۰/۲۴۰	۰/۰۰۰	رابطه معنادار بین سواد اطلاعاتی و تحمل ابهام دانشجویان

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، سطح معناداری برای همه فرضیه‌های فرعی تحقیق، کوچک‌تر از سطح خطای (۰/۰۵) است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت بین سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) و قابلیت‌های کارآفرینی (توفیق طلبی، استقلال طلبی، گرایش به خلاقیت، ریسک‌پذیری، کنترل درونی، تحمل ابهام) دانشجویان دانشگاه قم رابطه معناداری وجود دارد و از آنجا که ضرایب همبستگی به دست آمده برای همه روابط مثبت هستند، بنابراین، روابط بین متغیرهای وابسته و مستقل ذکر شده به صورت مستقیم (مثبت) می‌باشند.

در جداول ۲ تا ۵ فرضیه ۹ تحقیق با استفاده از آزمون رگرسیون چندگانه مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۲- خلاصه رگرسیون چندگانه بین سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش دانشجویان

ضریب همبستگی چندگانه	ضریب تعیین (R^2)	F	سطح معناداری
۰/۳۷۹	۰/۱۴۴	۶/۴۷۳	۰/۰۰۰

داده‌های جدول ۲ نشان می‌دهد که مقدار F محاسبه شده با ۵ و ۳۳۵ درجه آزادی در سطح تشخیص ($\alpha = ۰/۰۵$) از مقدار بحرانی جدول بزرگ‌تر است. لذا، بین مولفه‌های سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش دانشجویان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد ($P = ۰/۰۰۰$). ضریب همبستگی

چندگانه ۰/۳۷۹ و ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۱۴۴ است. بنابراین، ۱۴/۴۰ درصد از تغییرات مربوط به واریانس مولفه‌های تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) تحت تأثیر سواد اطلاعاتی است.

جدول ۳- رابطه بین هر کدام از مولفه‌های سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش دانشجویان

شاخص‌ها متغیرها	β	Beta	t_{ob}	p
مقدار ثابت	۲/۱۷۹	-	۱۴/۸۸۱	۰/۰۰۰
تعریف نیاز اطلاعاتی	۰/۴۱۰	۰/۳۷۸	۵/۰۹۳	۰/۰۰۱
مکان‌یابی اطلاعات	۰/۲۲۲	۰/۱۳۷	۲/۳۲۸	۰/۰۰۰
ارزشیابی اطلاعات	۰/۰۸۷	۰/۰۵۵	۰/۹۴۳	۰/۰۰۵
سازماندهی اطلاعات	۰/۱۴۶	۰/۱۰۶	۰/۷۳۳	۰/۰۰۰
تبادل اطلاعات	۱/۱۹۶	۰/۳۱۸	۱/۵۵۵	۰/۰۰۰

براساس داده‌های مندرج در جدول ۳، ضرایب β بین تعریف نیاز اطلاعاتی و تسهیم دانش ۰/۲۷۸، بین مکان‌یابی اطلاعات و تسهیم دانش ۰/۱۳۷، بین ارزشیابی اطلاعات و تسهیم دانش ۰/۰۵۵، بین سازماندهی اطلاعات و تسهیم دانش ۰/۱۰۶ و بین تبادل اطلاعات و تسهیم دانش ۰/۳۱۸ است که همگی معنادار بوده‌اند ($p < ۰/۰۱$). مدل پیش‌بینی را می‌توان به صورت زیر نشان داد:

$$Y = 2/179 + 0/410 X_1 + 0/222 X_2 + 0/087 X_3 + 0/146 X_4 + 1/196 X_5$$

جدول ۴- خلاصه رگرسیون چندگانه بین تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان

p	F	ضریب تعیین (R^2)	ضریب همبستگی چندگانه (R)
۰/۰۰۰	۴/۲۷۱	۰/۱۸۶	۰/۴۳۱

جدول ۴ نشان می‌دهد که مقدار F محاسبه شده با ۲ و ۳۳۸ درجه آزادی در سطح تشخیص ($\alpha = ۰/۰۵$) از مقدار بحرانی جدول بزرگ‌تر است. لذا، بین مولفه‌های تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان رابطه چندگانه معنی‌داری وجود دارد ($P = ۰/۰۰۰$). ضریب همبستگی چندگانه ۰/۴۳۱ و ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۱۸۶ است. بنابراین، ۱۸/۶ درصد از تغییرات مربوط به واریانس قابلیت‌های کارآفرینی، تحت تأثیر تسهیم دانش می‌باشد.

جدول ۵- رابطه بین هر کدام از مؤلفه‌های تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان

متغیرها	β	Beta	t_{ob}	p
مقدار ثابت	۲/۸۹	-	۷/۱۰۸	۰/۰۰۰
اهدای دانش	۰/۲۳۱	۰/۱۱۳	۲/۰۲۹	۰/۰۰۰
گردآوری دانش	۰۰/۳۶	۰/۲۱۱	۳/۵۲۱	۰/۰۰۰

براساس جدول ۵، ضرایب β بین اهدای دانش و قابلیت‌های کارآفرینی ۰/۱۱۳، بین فقدان کنترل و قابلیت‌های کارآفرینی ۰/۲۱۱ بوده که همگی معنادار هستند ($P = ۰/۰۰۰$). مدل پیش‌بینی را می‌توان به صورت زیر نشان داد:

$$Y = ۲/۸۹ + ۰/۲۳۱ X_1 + ۰/۳۶۰ X_2$$

بر مبنای آزمون تحلیل واریانس (MANOVA)، مقایسه مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان براساس ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشخص گردید، سطح معناداری ۰/۰۷۱ بوده و با توجه به اینکه این مقدار بیشتر از $\alpha = ۰/۰۵$ می‌باشد، بنابراین، فرض H_0 تایید شد و بدین ترتیب تفاوت معناداری مشاهده نگردید.

۶. نتیجه‌گیری

امروزه بسیاری از کشورها و مجامع علمی، دانش را عامل مهم توسعه می‌دانند و بر آن تاکید می‌کنند. در تحولات چند دهه اخیر، به ویژه در کشورهایی که توانسته‌اند از حلقه کشورهای در حال توسعه به کشورهای توسعه یافته وارد شوند یا در مرحله انتقال قرار دارند، توجه به تولید دانش و گردش آن و بهره‌برداری از آن به صورت جدی در خدمت اهداف توسعه در نظر گرفته شده است. دانش، موتور محرکه توسعه دانایی محور بوده و توجه به آن نقش فزاینده‌ای در رشد جوامع خواهد داشت.

یافته‌ها نشان داد که میانگین نمرات مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی (تعریف نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، سازمان‌دهی اطلاعات، تبادل اطلاعات) از حد متوسط بالاتر، میانگین نمرات مؤلفه‌های تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) در حد متوسط و میانگین نمرات قابلیت‌های کارآفرینی (توفیق‌طلبی، استقلال‌طلبی، گرایش به خلاقیت، ریسک‌پذیری، کنترل درونی، تحمل ابهام) از حد متوسط پایین‌تر است. نتایج تحقیق حاضر با یافته‌های پژوهش نوارصدیق (۱۳۸۶) که نشان داد که تبادل دانش و تجربه و سرمایه اجتماعی در بین دانشجویان از وضعیت خوبی برخوردار نیست و با یافته‌های پژوهش قنادیان (۱۳۸۷) که نشان

داد بین نمره‌های کسب شده توسط دانشجویان سال اولی و سال آخری در خصوص مؤلفه‌های کارآفرینی (ریسک‌پذیری، استقلال‌طلبی، خلاقیت، انگیزه پیشرفت و کنترل درونی) تفاوت معناداری وجود نداشته و دانشگاه‌های دولتی اصفهان در تحقق رسالت کارآفرینی موفق نبوده‌اند، و با یافته‌های پژوهش وهابی و همکاران (۱۳۹۷) که نشان دادند سواد اطلاعاتی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان و دانشگاه کردستان کمتر از سطح متوسط بود و با یافته‌های پژوهش صدقی و همکاران (۱۳۹۷) که نشان دادند سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان رشته‌های توانبخشی در سطح متوسط قرار دارد و با یافته‌های پژوهش پوستیگو (۲۰۰۲) که نشان داد از نظر دانشجویان مهم‌ترین دوره‌ها برای آموزش کارآفرینی دوره‌های آموزش خلاقیت و نوآوری است و با یافته‌های پژوهش فرانک و لوتجه (۲۰۰۴)، همچنین با یافته‌های پژوهش ادوارز و مایر (۲۰۰۵) که نشان دادند دانشگاه‌ها از جمله عوامل مؤثر در ایجاد قابلیت‌های کارآفرینی به شمار می‌روند و با تحقیق گارول و آستان (۲۰۰۶) که نشان دادند مولفه‌های تحمل ابهام و اطمینان به خود، کارآفرینی دانشجویان ترکیه کمتر از حد متوسط بود، تقریباً هم‌سو می‌باشد.

از طرف دیگر یافته‌ها نشان داد که بین مولفه‌های سواد اطلاعاتی (تعریف نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، سازماندهی اطلاعات، تبادل اطلاعات) و تسهیم دانش دانشجویان رابطه چندگانه معنی‌داری در دانشگاه قم وجود دارد. همچنین ۱۴/۴۰ درصد از تغییرات مربوط به واریانس مولفه‌های تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) تحت تأثیر سواد اطلاعاتی است و بین مولفه‌های تسهیم دانش (اهدای دانش و گردآوری دانش) و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم رابطه معناداری وجود دارد. ۱۸/۶ درصد از تغییرات مربوط به واریانس قابلیت‌های کارآفرینی تحت تأثیر مولفه‌های تسهیم دانش است.

نتایج تحقیق حاضر با یافته‌های پژوهش هزارجریبی (۱۳۸۲) که نشان داد بین کارآفرینی و دوره‌های آموزش مهارت‌های فردی، انگیزه پیشرفت، ریسک‌پذیری، نیاز به موفقیت و خلاقیت رابطه معنی‌داری وجود دارد، همچنین با یافته‌های پژوهش حسینی و پوراسدی (۱۳۹۰) که نشان دادند برای استقرار تسهیم دانش، سواد اطلاعاتی و بهبود وضعیت مطالعه دانشجویان برنامه‌ریزی دقیق‌تر در کلاس‌های آموزشی و تمرینات نظامی برای افزایش مطالعه دانشجویان ضروری می‌باشد و با یافته‌های پژوهش میرزاصفی و همکاران (۱۳۹۰) که نشان دادند سواد اطلاعاتی بر تمامی قابلیت‌های کارآفرینی اثر مستقیم مثبت و معنی‌داری داشته است، و نیز با یافته‌های مرزوقی و

همکاران (۱۳۹۳) که نشان دادند کیفیت محیط دانشگاه به واسطه تسهیم دانش پیش‌بینی‌کننده مثبت و معنادار عملکرد تحصیلی دانشجویان است، هم‌سو می‌باشد.

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش صالحی و مرادی پردنجانی (۱۳۹۴) که نشان دادند آموزش‌های دانشگاهی در توسعه قابلیت‌ها و فعالیت‌های کارآفرینی دانشجویان نقش داشته و با یافته‌های پژوهش نذری و همکاران (۲۰۱۱) که نشان دادند، بین قابلیت جذب دانشجویان و انگیزه آنان با انتقال دانش ارتباط معناداری وجود دارد و همچنین با یافته‌های پژوهشی دیگر که نتایج نشان داد برگزاری کارگاه توانمندسازی دانشجویان برای شناسایی پایگاه‌های مرتبط با رشته، کلمات کلیدی و اصطلاحات جستجو، توانایی آنها برای ارزیابی اطلاعات را بهبود می‌بخشد و اعتماد بنفس دانشجویان به میزان قابل توجهی در نتیجه شرکت در کارگاه افزایش یافته است (باروتینا و کنسینگتون، ۲۰۱۶)، تقریباً هم‌سو می‌باشد.

۷. پیشنهادها

داشتن سواد اطلاعاتی برای محققان جهت بازیابی منابع اطلاعاتی مفید و مورد نیاز، امری حیاتی است. از طرفی دانشگاه‌ها به منظور حفظ پویایی و بقای خود در جریان تغییر و تحولات محیطی و پیشرفت‌های وسیع، به دانش به عنوان یک منبع استراتژیک نگاه می‌کنند، تسهیم دانش در دانشگاه، فرآیندی است که از طریق آن مدرسان و دانشجویان به صورت متقابل دانش و تجربیات خود را به یکدیگر منتقل کرده و در خلق فعالیت‌های کارآفرینی دانشگاه نقش ارزنده‌ای ایفا می‌کنند. در این راستا راهکارهای زیر نیز پیشنهاد می‌شود:

✓ برگزاری کارگاه‌هایی جهت آگاه‌سازی دانشجویان و مدرسان جهت افزایش مهارت‌های سواد اطلاعاتی.

✓ ایجاد امکانات برای دسترسی به منابع مختلف داخلی و خارجی دانش.

✓ ارائه راهکارهایی به منظور از بین بردن موانع تسهیم و قابلیت جذب دانش در بین مدرسان و دانشجویان.

✓ برنامه‌ریزی فعالیت‌ها و قابلیت‌های کارآفرینی متنوع جهت مشارکت بیشتر دانشجویان.

✓ ایجاد یک سیستم ارزیابی نوین به منظور شناسایی نیازهای دانشجویان و سایر ذی‌نفعان و مشتریان دانشگاهی و تلاش برای برطرف کردن نیازهای آنان.

منابع

۱. حسینی، ن.؛ پوراسدی، م. (۱۳۹۰). تسهیم دانش و سواد اطلاعاتی: با مروری بر وضعیت مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی. پژوهش‌های مدیریت انتظامی (مطالعات مدیریت انتظامی)، (۱)۶: ۷۸-۹۴.
۲. زمانی، ع. (۱۳۸۲). استانداردهای سواد اطلاعاتی. علوم اطلاع‌رسانی، ۱۹(۲-۱): ۳۱-۳۴.
۳. سهرابی یورتچی، ب.؛ رنسی و انانی، ا.؛ شفیعا، س. (۱۳۸۹). ارائه الگوی کاربردی برای سنجش میزان توانمندی تسهیم دانش (بررسی دانشگاه‌های دولتی تهران). پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۶(۱۱): ۵-۲۸.
۴. صالحی، ک.؛ مرادی پردنجانی، ح. (۱۳۹۴). نقش آموزش‌های دانشگاهی در توسعه قابلیت‌ها و فعالیت‌های کارآفرینی دانشجویان. پژوهش‌های مدیریت راهبردی، ۲۱(۵۷): ۵۷-۸۱.
۵. صدقی، ش.؛ عبدی، ف.؛ پناهی، س. (۱۳۹۷). سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی ایران براساس مدل آیزنبرگ. اطلاع‌رسانی پزشکی نوین، ۴(۱): ۳۸-۳۰.
۶. قاسمی، ع.ح. (۱۳۸۵). بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی و تدوین پیش‌نویس استانداردهای سواد اطلاعاتی برای آنان در اطلاق با چهار سند توسعه ملی ایران. پایان‌نامه دکتری کتابداری و اطلاع‌رسانی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
۷. قلیچلی، ب. (۱۳۸۸). مدیریت دانش: فرایند خلق، تسهیم و کاربرد سرمایه فکری در کسب و کارها. تهران: انتشارات سمت.
۸. قنادیان، م. (۱۳۸۷). بررسی میزان موفقیت دانشگاه‌های دولتی شهر اصفهان در تحقق رسالت کارآفرینی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. اصفهان: دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان.
۹. مرزوقی، ر.؛ محمدی، م.؛ کشاورزی، ف. (۱۳۹۳). ارائه الگوی علی کیفیت محیط دانشگاه، تسهیم دانش و عملکرد تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه شیراز. آموزش در علوم پزشکی، ۱۴(۸): ۲۳-۱۷.
۱۰. میرزاصفی، ا.؛ رجایی‌پور، س.؛ جمشیدیان، ع. (۱۳۹۰). رابطه بین سواد اطلاعاتی و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه اصفهان. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۴(۵۳): ۲۶۸-۲۴۱.
۱۱. نقی‌زاده، ر.؛ جلال‌زاده مقدم شهری، آ.؛ نقی‌زاده، م. (۱۳۸۸). ساختارهای سازمانی سازگار با مدیریت دانش. در: مجموعه مقالات همایش ملی مدیریت دانش و علوم اطلاعات: پیوندها و برهم کنش‌ها. تهران: نشر کتابدار.
۱۲. نوارصدیق، م. (۱۳۸۶). بررسی رابطه فرایند تبادل دانش و تجربه با توسعه سرمایه اجتماعی میان دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه شهید بهشتی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
۱۳. هزا جریبی، ج. (۱۳۸۲). بررسی میزان کارآفرینی دانش‌آموختگان علوم انسانی در عرصه نشریات فرهنگی و اجتماعی شهر تهران. رساله دکتری. اصفهان: دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان.
۱۴. وهابی، ا.؛ صیادی، م.؛ صنیعی، ن.؛ وهابی، ب.؛ روشنی، د.؛ وهابی، آ. (۱۳۹۷). بررسی سطح سواد اطلاعاتی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان و دانشگاه کردستان در سال ۱۳۹۴. پرستاری، مامایی و پیراپزشکی، ۳(۲): ۳۶-۴۵.

15. Baroutiana, S. & Kensington-Millerb, B. (2016). Information Literacy: The impact of a hands-on workshop for international postgraduate students. *Education for chemical engineers*, 14:16- 23.

16. Edwards, L.J. & Muir, E.J. (2005). Promoting Entrepreneurship at the University of Glamorgan through Formal and Informal Learning. *Journal of Small Business and Enterprise Development*,

- 12(4): 613-626.
17. Franke, N. & Lüthje, C. (2004). Entrepreneurial intentions of business students: A benchmarking study. *International Journal of Innovation and Technology Management*, 1(3): 269-88.
18. Grant, R.M. (1996). Toward a knowledge-based view of the firm. *Strategic Management Journal*, 17: 22-109.
19. Gurol, Y. & Astan, N. (2006). Entrepreneurial characteristics among university students: Some insights for entrepreneurship education and training in Turkey. *Education and Training*, 48(1): 25-38.
20. Hisrich, R.D. & Peters, M. (2002). **Entrepreneurship**. New York: Mc-Graw Hil.
21. Jacobson, C.M. (2006). **Knowledge sharing between individuals**. In: David Schwartz, D., ed., *Encyclopedia of Knowledge Management*. Hershey: *Idea Group Reference*: 507- 514. Retrieved from:
<http://1.droppdf.com/files/57cSV/encyclopedia-of-knowledge-management.pdf>.
22. MacClelland, D.C. (1961). **The Achieving Society**. Princeton, NJ: Van Nostrand.
23. Nazri, M.N.M.; Nor, N.M. & Daud, N.M. (2011). The Relationship between Students' Absorptive Capacity and Motivation on Knowledge Transfer in Malaysian Community Colleges. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 5(8):1217-1223.
24. Postigo, S. (2002). **Entrepreneurship Education in Argentina: The Case of Sananders University**. In: Proceedings of the Conference Entitled, The Internationalizing in Entrepreneurship Education and Training, Malaysia.
25. Schumpeter, J. (1934). **The theory of economic development**. Cambridg: Harvard University Press.
26. Siitonen, L. (1996). **Information literacy: Gaps between concept and applications**. In: 62nd IFLA General Conference Proceedings, August: 25-31.
27. Solomon, A.; Wilson, G. & Taylor, T. (2007). **100% Information Literacy Success**. New York: Thomson Delmar Learning. Retrieved from:
<http://45pi.com/ebook/100%25%20Information%20Literacy%20Success-202%20Edition.pdf>.
28. Van den Hooff, B. & de Ridder, J. (2004). Knowledge sharing in context: the influence of organizational commitment, communication climate and CMC use on knowledge sharing. *Journal of Knowledge Management*, 8(6):117-130.

References

1. Baroutiana, S. & Kensington-Millerb, B. (2016). Information Literacy: The impact of a hands-on workshop for international postgraduate students. *Education for chemical engineers*, 14:16- 23.
2. Edwards, L.J. & Muir, E.J. (2005). Promoting Entrepreneurship at the University of Glamorgan through Formal and Informal Learning. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 12(4): 613-626.
3. Franke, N. & Lüthje, C. (2004). Entrepreneurial intentions of business students: A benchmarking study. *International Journal of Innovation and Technology Management*, 1(3): 269-88.
4. Grant, R.M. (1996). Toward a knowledge-based view of the firm. *Strategic Management Journal*, 17: 22-109.

5. Gurol, Y. & Astan, N. (2006). Entrepreneurial characteristics among university students: Some insights for entrepreneurship education and training in Turkey. *Education and Training*, 48(1): 25-38.
6. Hezar Jaribi, J. (2003). **Investigating the level of entrepreneurship of humanities graduates in the field of cultural and social publications in Tehran**. PhD. Thesis. Isfahan: Faculty of Literature and Humanities, University of Isfahan. [In Persian]
7. Hisrich, R.D. & Peters, M. (2002). **Entrepreneurship**. New York: Mc-Graw Hil.
8. Hosseini, N. & Porasdi, M. (2011). Sharing knowledge and information literacy: with a review of the study status of students of the University of Law Enforcement Sciences. *Disciplinary Management Research (Disciplinary Management Studies)*, 6(11): 78-94. [In Persian]
9. Jacobson, C.M. (2006). **Knowledge sharing between individuals**. In: David Schwartz, D., ed., Encyclopedia of Knowledge Management. Hershey: *Idea Group Reference*: 507- 514. Retrieved from:
<http://1.droppdf.com/files/57cSV/encyclopedia-of-knowledge-management.pdf>.
10. MacClelland, D.C. (1961). **The Achieving Society**. Princeton, NJ: Van Nostrand.
11. Marzooqi, R.; Mohammadi, M. & Keshavarzi, F. (2014). Presenting a causal model of university environment quality, knowledge sharing and academic performance of medical students of Shiraz University. *Iranian Journal of Medical Education*, 14(8): 17-23. [In Persian]
12. Mirza Safi, A.; Rajaipour, S. & Jamshidian, A. (2011). The Relationship between Information Literacy and Entrepreneurial Capabilities of Graduate Students of Isfahan University. *Library and Information Quarterly*, 14(53): 241-268. [In Persian]
13. Nagizadeh, R.; Jalalzadeh Moghadam Shahri, A. & Naghizadeh, M. (2011). **Organizational structures compatible with knowledge management**. In: Proceedings of the National Conference on Knowledge Management and Information Science: Links and Interactions. Tehran. Librarian Publishing. [In Persian]
14. Navar Siddiq, M. (2007). **Investigating the relationship between knowledge exchange process and experience with the development of social capital among students living in dormitories of Shahid Beheshti University**. Master Thesis. Tehran: Shahid Beheshti University. [In Persian]
15. Nazri, M.N.M.; Nor, N.M. & Daud, N.M. (2011). The Relationship between Students' Absorptive Capacity and Motivation on Knowledge Transfer in Malaysian Community Colleges. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 5(8): 1217-1223.
16. Postigo, S. (2002). **Entrepreneurship Education in Argentina: The Case of Sananders University**. In: Proceedings of the Conference Entitled, The Internationalizing in Entrepreneurship Education and Training, Malaysia.
17. Qanadian, M. (2008). **Assessing the success rate of public universities in Isfahan in fulfilling the mission of entrepreneurship**. Master Thesis. Isfahan: Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan. [In Persian]
18. Qasemi, A.H. (2006). **Assessing the information literacy status of graduate students and drafting information literacy standards for them in accordance with the four national development documents of Iran**. PhD Thesis in Library and Information Science. PhD.

- Thesis in Library and Information Science. of Mashhad: The Ferdowsi University of Mashhad, Faculty of Educational Sciences and Psychology. [In Persian]
19. Qelicholi, B (2009). **Knowledge management: The process of creating, sharing and applying intellectual capital in businesses**. Tehran: SAMT Publications. [In Persian]
  20. Salehi, K. & Moradi Pardanjeni, H. (2015). The role of university education in the development of students' entrepreneurial abilities and activities. *Strategic Management Research*, 21(57): 57-81. [In Persian]
  21. Schumpeter, J. (1934). **The theory of economic development**. Cambridg: Harvard Univercity Press.
  22. Sedighi, S.h.; Abdi, F. & Panahi, S. (2018). Information literacy level of graduate students in the Faculty of Rehabilitation Sciences of Iran University of Medical Sciences based on the Eisenberg model. *Modern Medical Information*, 4(1): 30-38. [In Persian]
  23. Siitonen, L. (1996). **Information literacy: Gaps between concept and applications**. In: 62nd IFLA General Conference Proceedings, August: 25-31.
  24. Sohrabi Yurtchi, B.; Raeisi Vanani, A. & Shafia, S. (2011). Presenting a practical model for measuring the ability to share knowledge (Survey of Tehran State Universities). *Iranian Journal of Information Science and Technology Research Quarterly*, 26(11): 5-28. [In Persian]
  25. Solomon, A.; Wilson, G. & Taylor, T. (2007). **100% Information Literacy Success**. New York: Thomson Delmar Learning. Retrieved from:
<http://45pi.com/ebook/100%25%20Information%20Literacy%20Success-202%20Edition.pdf>.
  26. Van den Hooff, B. & de Ridder, J. (2004). Knowledge sharing in context: the influence of organizational commitment, communication climate and CMC use on knowledge sharing. *Journal of Knowledge Management*, 8(6):117-130.
  27. Wahhabi, A.; Sayadi, M.; Saneie, N.; Wahhabi, B.; Roshani, D. & Wahhabi, A. (2018). Survey of information literacy level and related factors in students of Kurdistan University of Medical Sciences and Kurdistan University in 2015. *Quarterly Journal of Nursing, Midwifery and Paramedical*: 3(2): 45-36. [In Persian]
  28. Zamani, A. (2003). Information literacy standards. *Information science*, 19(1-2): 31-34. [In Persian]

استناد به این مقاله:

DOI: 10.22091/stim.2020.4613.1327

بهرامی، سوسن؛ جعفری هرندی، رضا (۱۳۹۹). سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه قم. *علوم و فنون مدیریت اطلاعات*، ۶(۳): ۱۷-۳۶.